

RAIMON I ALFARO, LA VIDA INSISTENT

Dibuixar com ell ha escrit

Acaba d'aparèixer el nou llibre de poemes de Raimon, «D'aquest viure insistent», amb il·lustracions d'Andreu Alfaro. Dues maneres, segons els autors, de dir la mateixa cosa. Alfaro ha dibuixat el «crit íntim» de Raimon. Raimon a transcrit les ratlles «remotes» d'Alfaro.

Miquel Alberola

Ho havien anunciat ja fa temps. L'un i l'altre n'han parlat en diverses ocasions com d'una cosa molt emotiva, com d'un projecte íntim covat des de l'adolescència. Amb la il·lusió de qui enceta l'ofici. I tanmateix, cap dels dos no s'«estrena» ara. Els treballs d'un i l'altre són reconeguts internacionalment, i el seu itinerari professional ha merescut més d'una volta mencions de pes, incentius importants. Ara, amb el retard d'un mes, segons les previsions, Raimon i Andreu Alfaro han enllestit els detalls del nou llibre de poemes del cantant de Xàtiva, *D'aquest viure insistent*, que ja deu haver arribat a les llibreries.

Raimon hi ha posat els textos; Al-

faro, les il·lustracions. Alfaro ha dibuixat el «crit íntim» de Raimon. Raimon ha transcrit les ratlles «remotes» d'Alfaro. Com a resultat, una cohabitació artística assentada en l'amistat, en retrospectives paral·leles i ànsies iguals. Dues maneres d'interpretar una existència lligada a problemàtiques elementals: l'edificació d'un cos i un país, la vida. Una història pròpia de característiques col·lectives des d'un discurs poètic i un de plàstic com a llenguatges complementaris. De fet, si Alfaro arriba «on la paraula es trenca», Raimon reprèn la línia allà on s'extravia.

«En el llibre —ens ha dit Raimon—, més que il·lustracions, hi ha hagut una simbiosi entre Alfaro i jo. Alfaro s'ha concentrat molt en les formes més elementals del possible dibuix, en l'essència, en allò que és pre-

cís. Són, en definitiva, dues maneres diferents de dir el mateix. Alfaro ha encertat la intenció del llibre». Per l'altre costat, Alfaro ens ha fet saber els motius que l'impulsaren a participar en *D'aquest viure insistent*. «Raimon —ens comenta—, fa un parell d'anys o tres, em va dir que estava fent un llibre de poemes, i, com que jo hi estava interessat, quan el va acabar, me'l va enviar. A mi em va impressionar molt la lectura i li vaig dir que m'agradaria il·lustrar-lo. D'alguna manera, jo no volia que el llibre isqués sense que jo no tingués res a veure-hi. Jo, el llibre, no l'he 'il·lustrat', he intentat amb el mínim de dibuix plasmar allò que diu Raimon, fer allò que ell ha fet: dibuixar com ell ha escrit. En principi, vaig fer quaranta dibuixos que, a la fi, han quedat en vint-i-cinc, per motius d'extensió».

D'aquest viure insistent s'estructura en cinc capítols amb versos ajustats a la mètrica i de rima lliure, basats en les vivències de Raimon, un home traspassat del medi rural a la monstruositat urbana; assetjat pel dubte, «L'erosió de cada dia». Tot, construït amb una arquitectura essencial i precisa. «Jo trobe —ha observat Alfaro— que és un llibre molt espiuà, en el sentit que Raimon utilitza el mínim de borrumballa i el màxim d'intel·ligència: dir el màxim de coses amb el mínim de paraules, que és el que jo voldria fer en les meues ratlles. És una reflexió íntima sobre les coses que ell ha fet i que farà, una reflexió plena de dubtes. Com tota la seua producció, els versos són autobiogràfics i cada vers és un eslògan, perquè jo pense

que Raimon ha dit aquelles coses que tots hauríem volgut dir, però que ningú mai no ha dit. El llibre és l'experiència de la gent que tenim entre quaranta i quaranta-cinc anys. A mi, m'ha emocionat molt i m'agradaria que la gent reconegués que Raimon és un gran poeta, un dels quatre o cinc que n'hi ha actualment en la nostra cultura. En aquest llibre, jo el trobe massa madur».

Ara fa justament quatre anys que Raimon va iniciar la redacció dels primers versos del llibre a Roma, i

des d'aquell moment, el cantant de Xàtiva va quedar-se enganxat i va ser conscient que havia iniciat una cosa diferent a les habituals. «El vaig començar pel novembre de 1982, i des que vaig fer el primer vers, vaig tenir la convicció que estava fent una cosa a banda de les que havia fetes. Allò havia de ser un llibre. Aleshores, com que els recitals em llevaven molt de temps per a poder-lo continuar, el 31 d'agost de 1985 vaig decidir no tornar a cantar fins que l'acabés. I així fins al febrer de 1986, en què vaig fer-ne l'últim vers. El text és d'una gran tensió i té una estructura musical, en el sentit que hi ha una successió, un ritme temporal. És el temps, el temps com a possibilitat i pluralitat; la infantesa i la naturalesa, el record».

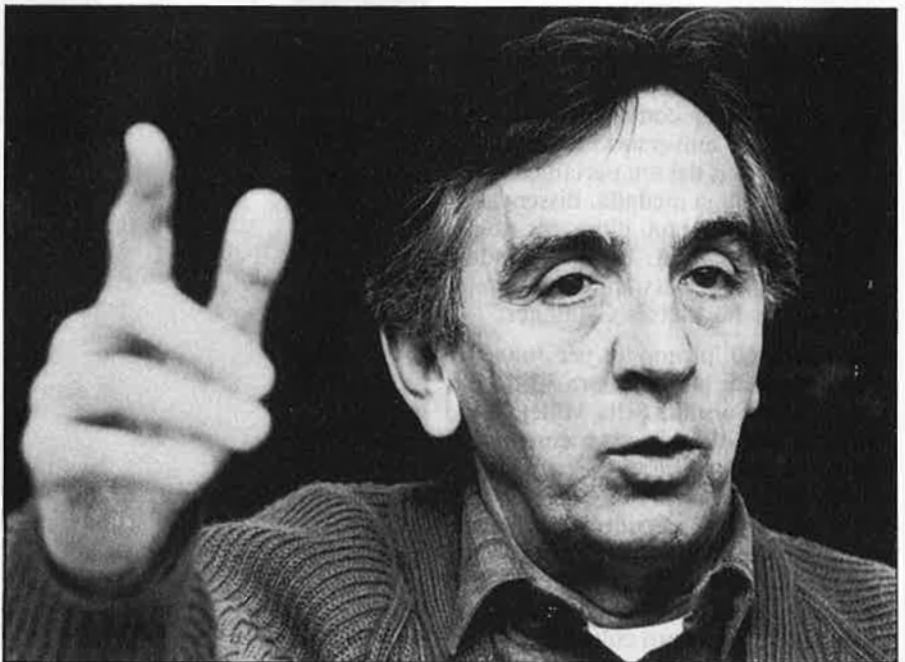
Entre els poemes que constitueixen el llibre, n'hi ha un que Raimon ha recitat d'uns anys ençà en les actuacions en directe, amb el títol de «Al meu país, la pluja no sap ploure», que, ara com ara, és l'únic que ha estat musicat. «De moment —ens ha constatat

Raimon—, no he pensat a musicar cap dels poemes, però és molt probable que ho faça. Ara bé, el llibre, en la seua totalitat, no el podria musicar.

D'aquest viure insistent va dedicat a Joan Fuster, entre altres coses, per la seua «radical soledat» i perquè «ens has sabut parlar i escoltar»; i al llarg dels versos, Raimon invoca els animals domèstics, els arbres, els objectes del seu àmbit perdut, amb una càrrega semàntica d'efecte d'electro-xoc, capaç d'estimular la memòria més ensofida en l'oblit. Això, passant pel trajecte vital irreversible, el desobriament del cos, l'entorn, «la certesa de l'ignorant», la consciència de grup i, sobretot, la pluralitat del temps.

Del llibre, se n'han fet tres edicions dissenyades per Josep Hortolà, de diferents característiques. Una de corrent, inclosa en la col·lecció de poesia 3i4, de la qual s'han editat tres mil exemplars. Una altra de dos-cents exemplars de tiratge, numerats en xi-

cantar i a preparar el pròxim elapè, que gravarà al gener pròxim. «El dia 15 vaig començar una sèrie de recitals, després de quinze mesos sense cantar. En aquests recitals estic cantant tres cançons noves que inclouré en l'elapè que gravaré a principis d'any, perquè jo primer celebre les festes de nadal ací i després a Roma. Aleshores, a gener ja començaré la gravació. El disc, encara no ho tinc decidit, però possiblement durà per títol *Per als adults de totes les edats*, perquè hi ha cançons que poden escoltar perfectament adults de 12 o de 80 anys. Les tres cançons que he començat a cantar, perquè a mi m'agrada abans de gravar-les saber com reacciona el públic, són «Si tu si jo», que és un joc de monosíl·labs que vol explicar que els límits teus són els de l'altre; després, hi ha un poema que he fet per a Salvador Espriu, amb imatges del seu món i de la seua obra, que he titulat «La mar respira calma». I l'altra, és una cançó, una cosa prou estranya que ha

Dos llenguatges —poètic i plàstic— complementaris.

fres aràbigues amb paper interior Torreón de Guarro Casas i coberta en cartolina i aquarel·la, relligat i sense tallar amb estoig. I una terçera de cinquanta exemplars numerats en romans en paper Biblos i en plec sense relligar ni tallar, amb un estoig de luxe. Les presentacions del llibre es faran a València, el dia 27 de novembre a les 20 hores a la llibreria Tres i Quatre, a càrrec de Joan Fuster; i a Barcelona, el dia 3 de desembre a les 20 hores a la Sala Gaspar, a càrrec de Joan Fuster i Josep Maria Castellet.

Mentrestant, Raimon ha tornat a

sobtat molt la gent, que es diu «Primer parlaré de tu». El disc, he previst presentar-lo els dies 5, 6 i 7 de març al Palau de la Música Catalana, i abans voldria fer-ho al País Valencià, però, de moment, encara no he mantingut cap contacte amb València».

Raimon, el crit que va espavilar un bon grapat de ciutadans en els anys 60 i 70, ara, molt més fet intel·lectualment, amb *D'aquest viure insistent*, ens confirma allò que sempre havíem pensat: que és un gran poeta. Si, a això, hi afegim l'aportació d'Alfaro, sobren els comentaris. □